

DE SKELSÆTTENDE ØJEBLIKKE

Frihedskroen - den store, hvide bygning, som engang knejsede på hjørnet af Gl. Køge Landevej og Strandmarksvej - var en af rammerne om forsøget på at få Hvidovres poder til at tilpasse sig det pænere borgerskab. Det var nemlig dér, danseundervisningen fandt sted. Og da min storesøster pludselig gerne ville gå til dans, fulgte jeg hende i hælene, sådan som jeg plejede at gøre det i alt og alting.

Vi boede på Dansvej, og for at nå til kroen, skulle vi følge en sti forbi en gammel, faldefærdig bondegård, krydse en underlig jordvold, som senere skulle blive togbane, for til sidst at forcere den farlige hovedvej til Køge.

Den allerførste gang fulgte mor os til Frihedskroen. Iført pæne frakker og dansesko gik vi op af en bred trappe og ind i en stor hall. En ældre, stilig herre hængte med et let buk frakkerne i garderoben, og med min lyseblå nylonkjole med små hvide blomster og et sort fløjlsbånd bundet i en sløjfe under kraven gik jeg intetanende ind den store sal - ganske uvidende om det kommende, svidende nederlag, som på sin egen måde skulle være med til at præge mig de følgende år.

På langsiderne var der stillet stole op, den ene side til drengene og den anden til pigerne. Traditionen tro var drengesiden kun sparsomt besat, mens pigesiden var fyldt til bristepunktet. Fru Blikkenfeldt - det hed hun formodentlig ikke, men lad nu det være - stod for enden af det hele med en taktstok og ledte slaget gang ved siden af klaveret. Dette ydmygende 'slag' bestod i den klassiske kendsgerning, at drengene skulle gå tværs over gulvet og vælge sig en pige som dansepartner.

Jeg måtte så med en aldeles ukendt og nedværdigende følelse erkende, at ingen af drengene valgte den lille rødhårede pige med den lyseblå nylonkjole. Fru Blikkenfeldt tildelte mig i stedet Britta - en stor, fedladen pige, som var endnu mere rødhåret end mig og lugtede af blomkål og mølkugler. Jeg forsøgte i tre tirsdage i træk at danse med denne (i øvrigt meget urytmiske) pige, hvorefter jeg - helt mod sædvane - gik imod både mor og min søster og bekendtgjorde, at jeg nægtede at gå til dans så meget som én gang til! Jeg ville gå til svømning i stedet for - i første omgang fordi man i denne sportsgren da i det mindste undgik at blive valgt fra. Også dét blev dog desværre en kort affære, fordi jeg konstant fik halsbetændelse, men det er nu en helt anden historie.

Samme år som dansen gik min søster og jeg også hver sin vej på en anden måde. Min søster fortsatte sin skolegang på Strand-marksskolen - dér, hvor jeg havde tilbragt mine to første skoleår - mens jeg selv skulle starte i tredje klasse på Dansborgskolen. Marken, hvor denne skole blev bygget på, havde ellers været en yndet legeplads for alle områdets børn. Vi boltrede os i græsset, legede skjul og spillede bold - og i en periode fodrede vi de små geder, som den gamle bondemand fra Dansborggård havde sat ud. Senere blev vi hensat til at følge byggeriet, listede omkring og kiggede på bunkerne af gule mursten - de sten, der én efter én formede de flotte og moderne bygninger, som skulle blive rammen om mine næste fem skoleår.

Jeg har kun en svag erindring om den første skoledag. De første år på skolen fortaber sig desuden i min hjerne i en sløret blanding af fornemmelser, ansigter, lyde og stemninger. Jeg husker dog bevidstheden om den usikre og mærkelige forandring, det var at skifte skole - en blandet følelse af utryghed og benovelse. Intet var at sammenligne med Strandmarksskolens bombastiske bygninger og de højloftede, rungende lokaler med de gamle træborde. På Dansborgskolen var der derimod et helt anderledes moderne møblement, kun to etager, store glastruer, vide rammer - og samtidig var det hele alligevel ligeså firkantet i sin udformning, som enhver skole altid har haft det med at være.

På klasseværelsernes og gangenes grå linoleumsgulve tog livet langsomt sin form. De gule murstensvægge prægede billedet overalt, indrammede klippefast det hele. Inden længe blev væggene den faste kulisse til mit daglige liv, ikke mindst når de uvægerligt - draperet med den grønne tavle - kom til at agere bagtæppe for alle lærernes optræden.

Fru Carlsen blev min klasselærer. I samfulde fem år entrede hun klasseværelset på nøjagtig den samme måde, med en særegen fastfrosset kølighed og med den selvsamme, kunstfærdige og besynderlige frisure hver dag. Hendes næsten hvidblonde hår rørte sig ikke en centimeter, når hun gik - og med punktlig præcision satte hun sig i fem år ved kateteret på samme, stive facon som frisurens urokkelighed.

I samtlige fem år fik jeg også ug i dansk, hvilket i høj grad skyldtes, at jeg med tilsvarende præcision og punktlighed lavede mine lektier, svarede på spørgsmål og

forsøgte af den vej at kompensere for eventuelle ydmygende oplevelser i slægtskab med danseskolen.

Kun én gang blev disse endeløse, regelbundne timer vendt på hovedet. Fru Carlsen blev syg, og i stedet ankom en ung vikar, som til forveksling lignede den franske Jean Paul Belmondo, med hvem jeg lige havde set en film i Valby Bio. Ikke nok med at han var guddommelig smuk - og kiggede intenst på mig, når jeg i min iver rakte hånden op - men udenfor skolen stod hans røde Sunbeam Sportsvogn parkeret, netop den bil, som min motor-elskende lillebror havde overtalt mig til at vælge som yndlingsbil.

Jeg blev forelsket på stedet. Og det blev ikke just bedre af, at han som den første - udover gamle tanter og onkler - udtalte, at jeg havde et smukt, rødt hår. Desværre var Fru Carlsen ikke syg ret længe, og efter en kort periode med ulykkelig kærlighed vendte alt igen tilbage til de normale, kedsommelige tilstande.

Gymnastiksalen og musiklokalet var generelt der, hvor jeg havde det bedst, hvor jeg følte mig levende. Jeg havde dog mit hyr med gymnastikken på grund af et brækket ben som fireårig, men jeg elskede fysiske udfoldelser og var til gengæld mester i udholdenhed og at klatre i tove.

Måske var det også derfor, jeg i en del år scorede point ved at være den, der kunne lægge arm med selv den værste ballademager. Når drengene nu alligevel ikke ville danse, så måtte jeg jo knægte dem på anden måde. Først i syvende klasse gik det i al sin gru op for mig, at det var den helt forkerte taktik, jeg havde valgt. Jeg havde netop lagt arm med den smukke Knud, da han med sine brune øjne kiggede køligt på mig og sagde:

“Jeg tror, jeg ta’r Vini med i biografen i stedet for!”

Hr. Mølbak tog sig af musikken - en glad mand, der med iver forsøgte at få det musiske element til at fylde. Så vidt jeg husker, spillede han violin ligesom jeg selv, men personligt skiltede jeg nu ikke med det. Det var ikke særligt smart at spille den slags ‘gammeldags’ musik, som fulgte i kølvandet af violinen - og med tidens begyndende interesse for beat og popmusik var det langt mere spændende at udveksle singler og nyopdagelser fra Jørgen Mylius og radioen.

Min mormor var en af de første, der fik fjernsyn. Det gav en kort periode en vis status at kunne fortælle om dette fantastiske fænomen - men det varede ikke længe, før disse store, firkantede teak-skrumler indtog ethvert hjem. I takt med fjernsynets udbredelse og vores stigende alder fik vi også blikkene vendt mere udad. Men det gjaldt jo i høj grad kun dét, der nåede frem til skærmen. Min historielærer - måske hed han Hr. Svendsen - talte konstant og tørt i endeløse, lange timer, hvor han fortvivlet forsøgte på at få os interesseret i verdens gang - og ikke mindst i at åbne vores øjne for dansk politik. Op til et valg forsøgte han sig derfor med at være kreativ og arrangerede et prøvevalg i klassen.

Ved et tilfælde sad jeg aftenen før foran fjernsynet og fulgte præsentationen af - ja, jeg tror det hed De Uafhængige. Jeg blev dybt betaget af de yderst menneskelige og slående argumenter - den slags, som ethvert politisk parti har for vane at fremlægge før et valg - og inden historietimen fortalte jeg mine klassekammerater vidt og bredt om partiets storslåede visioner. Læreren måtte derefter til sin dybe forundring konstatere, at dette ellers yderst undseelige parti havde vundet valget med hele 65 % af stemmerne.

Geografilæreren - og jeg tror, han hed Foldager - var en striks herre, men da jeg var flittig med lektierne, følte jeg mig ovenpå og holdt alligevel af faget. For en kort periode blev det dog for meget af det gode, idet ethvert fejltrin på sindrig vis blev straffet. Blandt andet skulle alle Danmarks byer læres udenad. Næste time blev så det navnløse kort flået ned over tavlen, pegepinden blev klasket på kortet på en tilfældig by, og en dag blev mit navn råbt højt. I en kortvarig forvirring kom jeg derefter til at bytte om på Viborg og Randers. Dagens straf indebar, at jeg skulle skrive alle Danmarks godt 75 købstæder ned tre gange efter hinanden og aflevere det næste dag.

Hr. Silberbrandt, som vist nok en overgang underviste os i regning, var derimod fuld af overraskelser. Han skulkede jævnlige fra den regelbundne undervisning ved at tage en listig bog frem fra tasken og læse højt for os. Han var en stor og mørk mand, lidt fremmedartet og mystisk, og med rolige øjne og en bedstefars værdighed gik han langsomt frem og tilbage foran kateteret og lod dramaer og eventyrer fylde klasseværelset.

Uendelig mange år senere genså jeg ham i Vesterbro svømmehal. Nede i 'det lave' hvilede en meget ældre mand sig mod flisekanten. Han kiggede intenst på mig, mens

jeg svømmede ham i møde, og med de samme, rolige øjne som dengang smilede Hr. Silberbrandt varmt og sagde med sin dybe stemme:

“Goddag, Lise-Lotte!”

Og dermed var jeg med ét tilbage på Dansborgskolen. Siden dengang er jeg af uvisse årsager aldrig blevet kaldt andet end Lotte.

Så var der inspektøren - og i særdeleshed viceinspektøren, som jeg afgjort mener, hed Hr. Foldager. Han var en lille, mørkhåret mand, hastig i sine bevægelser, lugtede af sur tobak og havde et vredt blik i et par stikkende øjne bag tykke brilleglas. Eller er det måske bare sådan, han er blevet stående i min bevidsthed? Jeg ved det ikke, men han mente åbenbart, at det var den rette pædagogik at udøve straf overfor enhver, der ikke fulgte undervisningens regler og normer.

Til en terminsprøve var han censor. Vi sad som altid på snorlige rækker, og med alvorlig mine og knirkende skridt travede han med hænderne bag ryggen op og ned mellem bordene. Jeg fik stadig ug i stort set alt, led jævnlige af kedsomhed og var færdig med opgaverne på rekordtid.

En af mine klassekammerater sad derimod et par borde fremme og svedte. Han vendte sig om og gjorde tegn til mig om at få hjælp. Men fingrene viste han opgavens nummer, og i et anfald af medlidende hjælpsomhed skrev jeg løsningen på en lap papir. Jeg ventede, til Foldager havde ryggen til, og fandt så det rette øjeblik. Men desværre svigtede mit ellers så trofaste boldøje - og lappen endte på gulvet med et lille, dødt smæld.

De knirkende trin døde brat. Alle kiggede op.

Foldager snurrede rundt som en høg, fæstnede blikket på lappen, hvorefter han med langsomme skridt gik hen og samlede papiret op. Med overdreven sirlighed rullede han lappen ud og stirrede. Så kiggede han ud over forsamlingen, trak vejret dybt og sagde med skarp stemme:

“Hvem har kastet det her?!”

Hans stemme blev stående i luften, stilheden størknede, mens jeg mærkede angsten og skammen snige sig op langs min rygrad. Jeg var jo den pæne, dygtige pige.

Hende, der altid lavede sine lektier og aldrig var med på æblerov. Mors og fars ord tonede frem i mine ører: ‘Fortæl altid sandheden, så kommer man længst her i livet!’ Med svag stemme og øjnene i bordet hørte jeg mig selv gå til bekendelse. Foldager stillede sig bag min stol - og det føltes, som om hans øjne borede sig tværs gennem

min nakke. Hans bebrejdelse og skuffelse bredte sig klamt ud over mine skuldre, da han peb:

“Da ikke *dig*, Lise-Lotte!”

Så slog stemmen over til en hvæsen: “Gå øjeblikkelig ned til mit kontor og vent udenfor!”

Alle stirrede, mens jeg rejste mig og gik den lange, tunge vej hen til døren.

Jeg satte mig med bankende hjerte foran kontoret og ventede i en halv time.

Pludselig kom inspektøren ud fra sit kontor. Han stoppede op og ville vide, hvorfor jeg sad der. I det samme nærmede Foldager sig med hastige skridt, rodede efter nøglerne til sit kontor og sagde:

“Ja, det er frygtelig sørgeligt. Hun har *snydt* til eksamen!”

Inspektøren så et øjeblik forlegen ud, rystede så beklagende på hovedet - og gik.

På Foldagers kontor forsøgte jeg at undskylde, men jeg nåede ikke langt, før jeg blev afbrudt og informeret om den hårrejsende sandhed: Ved at snyde havde jeg været lovbruder og opført mig uansvarligt og løgnagtigt. Det var utilgiveligt, sølle og vanærende, og det ville komme til at stå i mine afgangspapirer fra skolen, ville forfølge mig langt op i mit videre liv. Ja, og *hvad* ville mine forældre ikke sige?

Jeg var dybt rystet og kom selvfølgelig til at tude. Stadig stortudende gennede han mig ud af døren *lige* netop, som det havde ringet ud og alle var på vej ud af klasselokalerne. Jeg løb direkte i gården og ind på det første og bedste toilet. Da det endelig ringede ind igen, gik jeg hjem, undskyldte mig overfor mor med mavepine og forsvandt i dyb traume på mit værelse.

Da jeg efter 7. klasse skulle forlade Dansborgskolen, var det for at starte i 1. real på Rødovre Statsskole. Selvom jeg for længst var kommet mig over min ellers så utilgivelige og vanærende eksamens-kriminalitet, kunne jeg ikke lade være med at spørge inspektøren om at se den ansøgning, de havde sendt til statsskolen.

“Hvorfor dog det?” spurgte han. “Du har da flotte karakterer over hele linien!” Han blinkede godmodigt til mig og lagde papirerne i en konvolut:

“Ja - så er tiden kommet, hvor du skal videre ud i livet. Held og lykke i Rødovre!”

* * *